

Borås 2023-03-30

Revisionskontoret
Borås Stad

Yttrande – Centralt tillkommande kostnader Borås Stads bolag

Beslut

Borås Energi och Miljö AB (BEM) tillstyrker rapporten med nedan kommentarer.

Kommentarer

1. BEM noterar att Stadsrevisionen har utelämnat eller inte fått information om den provision som Koncerninköp sedan 2020 inkluderar i ramavtal tecknade genom koncerngemensamma upphandlingar. Denna provision varierar från 0,5–5% och innebär att leverantören en gång om året ska sammanställa den totala fakturerade summan inom ramavtalet och därefter, till Koncerninköp, betala in den procent i provision vilken ingår i avtalsvillkoren. I praktiken innebär detta att inköpskostnaderna avropade från dessa ramavtal höjs med motsvarande procent.

BEM har vid upprepade tillfällen efterfrågat information från Koncerninköp avseende hur beslut tagits kring rätten att ta ut provision, men inte fått något svar på detta. Det verkar således saknas ett formellt beslut kring denna tillkommande kostnad.

Ur Stadsrevisionens rapport, kap 2.5.1
Stadsledningkansliet/Kommunstyrelsen, s 20 Koncerninköp:

Koncerninköp debiterar bolagen en årlig kostnad på ca 812 tkr som avser bolagsabonnemang för koncerninköp. Bolagsabonnemanget ska i sin helhet täcka övergripande kostnader som Koncerninköp har och som bolagen kan nyttja. Det innebär exempelvis rådgivning kring upphandlings- och avtalsfrågor, upphandlingsjuridiska frågor samt utbildning inom inköp och möjligheten att nyttja flera av kommunkoncernens samordnade avtal. Det finns en fördelningsnyckel från 2014 som är dels baserad på en grunddebitering om 30 tkr/bolag/år och dels baserad på omsättning per bolag/år. Summan justeras årligen genom indexuppräknings.

Den årliga abonnemangskostnaden ska enligt rapporten täcka Koncerninköps kostnader, varför provisionen är en tillkommande kostnad med oklart syfte.

Då Koncerninköp genom "Borås Stads Regler för inköp i kommunkoncernen" ges rätt att besluta om bolagens deltagande i koncerngemensamma upphandlingar, finns en uppenbar risk att besluten grundas på ett egenintresse kopplat till finansiering via provision och att det därför tas beslut som är ekonomiskt och verksamhetsmässigt ofördelaktiga för BEM.

BEM önskar därför se en utredning med konsekvensanalys avseende provision kopplat till koncerngemensamma ramavtal.

2. Ur Stadsrevisionens rapport, kap 2.3.3 Lagen om offentlig upphandling, s 9:

Ingen vidtalad vid bolagen känner till att det har gjorts någon utredning av teckalundantaget före bolagens köp inom kommunkoncernen. Inget bolag kan heller presentera någon genomförd utredning.

BEM vill föra till handlingen att intern upphandling från Servicekontoret har föregåtts av information i PM från Stadsledningskanslitet daterat 2018-04-09, Utredning av gemensam koncernpolicy i Borås Stad, där det hänvisas till Front Advokaters utlåtande vilket säger att det inte finns några hinder för In-houseundantaget för BEM i förhållande till Borås Stad. BEM har även sökt extern rådgivning från dåvarande ramavtalsleverantör för juridiska tjänster, Setterwalls Advokatbyrå AB, vilka drog samma slutsats om möjlighet till intern upphandling.

En större utredning gällande intern upphandling inom koncernen skulle ytterligare klargöra möjligheter och eventuella begränsningar och välkomnas därför av BEM.

Sammanfattning

BEM delar den bedömning Stadsrevisionen kommit fram till i rapporten, avseende otydligheter i de centralt tillkommande kostnaderna som är obligatoriska för oss som bolag.

Konsekvensen blir att det är svårt att kravställa och säkerställa leverans, men också svårigheter att påverka tjänsternas innehåll eller förbättra dessa efter BEM:s behov. Det blir dessutom svårt att få en överblick över kostnaderna, vilket leder till en osäkerhet vid budgetering.

Den provision som tas ut i ramavtal från koncerngemensamma upphandlingar är godtycklig, blir kostnadshöjande för alla avropande parter och riskerar att tvinga BEM till ekonomiskt och verksamhetsmässigt ofördelaktiga affärer på grund av ett finansiellt styrande egenintresse hos Koncerninköp.

Det har genomförts utredningar och rådgivning föregående interna upphandlingar, men BEM välkomnar en större koncerngemensam utredning för att ytterligare klargöra möjligheter och eventuella begränsningar.

Borås Energi och Miljö AB

Roland Andersson
Styrelseordförande



Magnus Kårestedt
VD